

Vattentjänstplan

2024 - 2036

Bilaga 3 Miljöbedömning

2023-06-02

Piteå kommun

BEDÖMNING AV VATTENTJÄNSTPLANENS MILJÖPÅVERKAN

I enlighet med bestämmelserna i plan- och bygglagen, miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska planer och program som kan antas leda till en betydande miljöpåverkan miljöbedömas. För planer ska behovet av en miljöbedömning utredas i det enskilda fallet, ett s.k. undersökningssamråd.

Planens syfte

Vattentjänstplanen är av övergripande karaktär och omfattar hela kommunens vatten- och avloppsförsörjning. Planen innehåller:

- Kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.
- Kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Tidigare ställningstagande

Genomförda miljöutredningar/inventeringar

- Riktlinjer för inrättande om verksamhetsområden för kommunalt VA inklusive beslut om utbyggnadsplan
 - Klusteranalyser genomförda och varje område har bedömts utifrån §6 i LAV om behov av kommunalt VA finns. Bedömningsgrunderna beskrivs i vattentjänstplanen.
- Riktlinjer om hantering av dagvatten med tillhörande anvisningar
- Utökade recipientprovtagningar genomförda år 2021 - 2023
- Skyfallsanalyser i tätorterna
- Riskanalyser för VA-anläggningar
- MSBs översvämningsskartering

Översiktsplan

Gällande översiktsplan, ÖP 2030, aktualitetsförklarad 2021 omfattar den framtida bebyggelseutvecklingen och dess behov av allmänna VA-tjänster. Översiktsplanen omfattar såväl planstrategi som planeringsunderlag med tillhörande Miljökonsekvensbedömning (MKB). Vattentjänstplanen utgår från det styrande planeringsunderlaget.

Planens syfte bedöms vara i enlighet med aktuell översiktsplan.

Område aktuellt för utbyggnad i föreslagen vattentjänstplan (Norra Fårön)

- Markområde relevant för en ledningsdragningsgrönstreckad på kartan – dock ej ännu projekterad
- Normal risk för markradon
- Ingen skyddad natur
- Täcks ej in av skyfallsanalys för tätort – dock är det endast en rad med hus och terrängen lutar ned mot havet – översvämning pga skyfall bedöms som ingen/låg.
- Strandskydd (se blåfärgat område i kartan) – ligger delvis inom strandskyddsområde. Änden av Valhallavägen ligger i anslutning till område med utökat strandskydd (300 m)
- Riksintresse Friluftsliv och kustturism – Ja? Ledningsdragningsgrönstrecken leder inte till någon fysisk förändring över tid som begränsar friluftslivet och kustturismen.
- Inget riskområde för ras/skred/erosion
- Närbelägen recipient uppnår ej Miljökvalitetsnormen för ekologisk status på grund av övergödning (vilket är orsaken till att en VA-utbyggnad sker)

Bedömning av betydande miljöpåverkan

Bedömningsgrunder för betydande miljöpåverkan

En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program ska genomföra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen eller programmet antas medföra en betydande miljöpåverkan. Genom undersökningssamrådet ska bedömningen göras om planen eller programmet antas medföra betydande miljöpåverkan, 6 kap. 3§ första stycket miljöbalken.

Särskilt beaktande har gjorts av följande frågeställningar:

- *Omfattas vattentjänstplanen av obligatorisk betydande miljöpåverkan enligt 2-4 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966)?*
 - *Kräver genomförandet av planen tillstånd, 7 kap. 28a§ MB?*
- *Anger planen ..förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6§ eller bilagan till denna förordning och omfattas av... :*
 - *En annan plan... vattenförvaltning, ..., fysisk planering eller markanvändning?*
- *Anger planen förutsättningar för att bedriva ex. avloppsreningsverk, vattenöverledningar mm (6§ MBF och dess bilaga)?*

Kommunens undersökning enligt 5§ Miljöbedömningsförordningen

Vid en undersökning enligt [6 kap. 6 § miljöbalken](#) ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen

- a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser, *Planen innebär utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen för både befintlig och ny bebyggelse. Syftet med utbyggnaderna är att få en miljö- och hälsomässigt hållbar VA-försörjning. Det ökade kapacitetsbehovet på vattenverk och avloppsreningsverk hanteras inom befintliga tillstånd. Åtgärder för att skydda VA-anläggningen vid skyfall bidrar med positiva*

miljöeffekter. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.

- b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
Planen kommer att bidra till att uppnå mål i andra kommunala planer så som översiktsplan och plan för klimatanpassning. Det handlar då om positiva miljöeffekter genom att ordna med robusta och hållbara VA-lösningar. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.
- c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
Vattentjänstplanen syftar till att säkerställa en miljö- och hälsomässig hållbar VA-försörjning på lång sikt samt att skydda VA-anläggningar vid skyfall. Enligt kommunen bidrar planen därmed till att främja en hållbar utveckling och anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.
- d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
Vattentjänstplanen kommer inte att påverka möjligheterna att följa miljölagstiftningen. Planen kommer däremot att bidra till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.

2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
Planen föreslår åtgärder för att minska miljöproblem genom att skydda de delar av VA-anläggningen som påverkas vid skyfall. Målsättningen är att till exempel kunna minska oönskade bräddningar av orenat avloppsvatten och skydda VA-anläggningarna från översvämning för att säkerställa dess funktion vid skyfall. När det gäller utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen bidrar planen också till minskade miljöproblem genom att en allmän VA-försörjning ordnas istället för enskilda lösningar i områden där förhållandena gör det svårt att få till väl fungerande enskilda avlopp. Detta medför minskad risk för förorening och/eller övergödning av recipienter och dricksvattentäkter. De ökade uttagen och utsläppen av vatten som kommer krävas från den allmänna anläggningen vid utvidgning av denna hanteras så de uppfyller kraven inom de tillstånd som finns för respektive verksamhet. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.

3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

Omvandlingsområden

- *Fårön (Vägen västerut – Valhallavägen). Området ligger i anslutning till övergödd recipient. Ett av motiven för utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen är för att minska miljöpåverkan från de enskilda avloppslösningarna.*

Nyexploatering och övriga byggnationer:

- *Det kan i framtiden uppstå behov av att etablera anläggningar som inte omnämns specifikt i denna plan. Dessa kommer då att bli föremål för tillståndsansökan och miljöbedömning i varje enskilt fall. I kommande detaljplaner görs också en separat miljöbedömning för varje enskild plan.*

Sammanvägt anser kommunen att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
Vid utbyggnaden av ledningsnät behöver man i varje enskilt projekt hitta den mest fördelaktiga dragningen och anläggningsmetoden som skyddar känsliga områden och ger minst ingrepp i naturen. Man behöver också dimensionera anläggningen och se över behov av tex. bräddmagasin eller reservkraft för att anläggningen ska kunna fylla sin funktion även vid störningar eller skyfall. Detta beaktas under projekteringen av respektive utbyggnadsområde. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.

5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
Planen medför inga gränsöverskridande miljöeffekter. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.
6. miljöeffekternas omfattning,
Planen bedöms inte medföra några negativa miljöeffekter.
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
Åtgärder för att skydda VA-anläggningen mot skyfall minskar risk för hälsopåverkan genom att minska risk för förorening av dricksvattnet och risk för smitta i samband med bräddning av orenat avloppsvatten.

Att ansluta fler fastigheter till samma dricksvattensystem ökar sårbarheten vid allvarliga olyckor i tex. vattentäkt eller verk men vägs upp av att hälsofördelarna för de enskilda fastighetsägarna blir bättre då tex. dricksvattenkvaliteten generellt är sämre i enskilda system jämfört med den allmänna anläggningen.

Anläggandet av nytt vattenverk syftar till att skapa en bättre och säkrare dricksvattenproduktion. En utredning angående en framtida ny avloppsledning runt Svensbyfjärden (kommunala huvudvattentäkten) kommer påbörjas 2024. Avloppsledningen syftar till att minska konsekvenser för människors hälsa och miljön.

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
Planen syftar till att motverka dålig status i recipienter. Se även svar på fråga 3.
9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.
Kommunen bedömer att planen inte kommer att medföra någon påverkan på områden med skyddad natur. Kommunen anser att detta talar emot en betydande miljöpåverkan.

Kommunens samlade bedömning

Med utgångspunkt av ovanstående gör kommunen den sammanvägda bedömningen att genomförande av den föreslagna vattentjänstplanen **inte** riskerar att medföra betydande miljöpåverkan.

En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken 6 kap 11 och 12 § § bedöms därför inte behöva genomföras. Planens genomförande bedöms generellt leda till långsiktigt positiva miljöeffekter genom att bygga ut kommunalt VA och skydda anläggningarna vid skyfall.

Bedömningen grundar sig på att:

- Piteå kommun har arbetat långsiktigt med planering av försörjning av allmänna vattentjänster i samband med antagna riktlinjer och utbyggnadsplaner sedan år 2016. De är nyligen reviderade (juni 2022), väl inarbetade samt följer Lagen om allmänna vattentjänsters intention.
- Kommunen har dessutom tagit fram riktlinjer för hantering av dagvatten som bidrar till minskad miljöpåverkan.
- Samråd har hållits med allmänhet och särskilt berörda fastighetsägare (både de inom förslaget VO samt de intilliggande) i samband med framtagande av förslag till riktlinjer och behov till ytterligare riktade samråd bedöms därför ej relevant. Allmän annonsering om samråd och utskick till berörda myndigheter planeras. Utbyggnadsplanen från juni 2022 är oförändrad men kommer att inarbetas i vattentjänstplanen.
- Planens genomförande bedöms leda till långsiktigt positiva miljöeffekter genom att bygga ut kommunalt VA och skydda anläggningarna vid skyfall.
- Vattentjänstplanen är en annan plan som indirekt påverkar vattenförvaltning, men utgör inte huvudplaneringsunderlaget (jämför ex med Översiktsplan).
- Markområde och planering av ett eventuellt framtida nytt dricksvattenverk har redan hanterats i såväl Översiktsplan som pågående Fördjupningsplan för Öjebyn och eventuell miljöpåverkan ryms inom ramen för deras respektive miljökonsekvensbeskrivningar.
- Planen omfattar inga nya anläggningar/utökade anläggningar för utsläpp av spillvatten. En utredning för behovet av en rundmatningsledning för avloppsvatten pågår, åtgärden leder dock inte till ett ökat behov inom ramen för befintligt avloppsreningsverks kapacitet och tillstånd.
- En förstudie pågår avseende vattenförsörjningen i Koler. En eventuell påverkansbedömning hanteras inom ramen för projektet utifrån förstudiens resultat.